לא פגעו בו קנאין מהו? אינשייה רב לגמריה, אקריוהו לרב כהנא בחלמיה °בגדה יהודה ותועבה נעשתה בישראל ובירושלים כי חלל יהודה קדש ה' אשר אהב ובעל בת אל נכר" אתא א"ל הכי אקריון, אדכריה רב לגמריה: בגדה יהודה זו עבודת כוכבים וכן הוא אומר °[כן] בגדתם בי בית ישראל נאום ה' ותועבה נעשתה בישראל ובירושלים זה משכב זכור וכן הוא אומר °ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה היא" כי חלל יהודה קדש ה' זו זונה וכן הוא אומר °לא (*יהיה קדש) ובעל בת אל נכר זה הבא על הכותית °יכרת ה' לאיש אשר יעשנה ער ועונה (*מאהלי) יעקב ומגיש מנחה לה' צבאות: *אם ת"ח הוא לא יהיה לו ער בהכמים ועונה בתלמידים אם כהן הוא לא יהיה לו בן מגיש מנחה לה' צבאות א"ר חייא בר אבויה °כל הבא על הכותית כאילו מתחתן בעבודת כוכבים דכתיב "ובעל בת אל נכר" וכי בת יש לו לאל נכר, אלא זה הבא על הכותית *וא"ר חייא בר אבויה כתוב על גלגלתו של יהויקים "זאת ועוד אחרת" זקינו דרבי פרידא אשכח ההוא גולגלתא דהות שדיא בשערי ירושלים והוה כתוב עילויה "זאת ועוד אחרת", קברה והדר נבוג, קברה והדר נבוג, אמר האי גולגלתא של יהויקים דכתיב ביה °קבורת המור יקבר סרוב והשלך מהלאה לשערי ירושלים" אמר: מלכא הוא ולאו אורח ארעא לבזויי, שקלה כרכה בשיראי ואותביה בספטא, אתאי דביתהו חזיתה, נפקת, אמרה להו לשיבבתהא, אמרי לה "האי דאיתתא קמייתא היא דלא קא מנשי לה" שגרתא לתנורא וקלתה, כי אתא אמר: היינו דכתיב עילויה "זאת ועוד אחרת". *כי אתא רב דימי אמר בית דינו של חשמונאי גזרו הבא על הכותית חייב עליה משום נשג"א כי אתא רבין אמר °משום נשג"ז: נדה שפחה גויה זונה אבל *משום 'אישות' לית להו, ואידך *נשייהו ודאי לא מיפקרי. א"ר חסדא °הבא לימלך אין מורין לו, איתמר נמי אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הבא לימלך אין מורין לו ולא עוד אלא שאם פירש זמרי והרגו פנחס, נהרג עליו, נהפך זמרי והרגו לפנחס אין נהרג עליו, שהרי רודף הוא °ויאמר משה אל שופטי ישראל וגו', הלך שבטו של שמעון אצל זמרי בן סלוא אמרו לו הן דנין דיני נפשות ואתה יושב ושותק, מה עשה, עמד וקיבץ כ"ד אלף מישראל והלך אצל כזבי, אמר לה השמעי לי, אמרה לו "בת מלך אני וכן צוה לי אבי לא תשמעי אלא לגדול שבהם אמר לה אף הוא נשיא שבט הוא ולא עוד אלא שהוא גדול ממנו, שהוא שני לבטן והוא שלישי לבטן, תפשה בבלוריתה והביאה אצל משה, אמר לו "בן עמרם זו אסורה או מותרת, ואם תאמר אסורה, בת יתרו מי התירה לך", נתעלמה ממנו הלכה, געו כולם בבכיה והיינו דכתיב °והמה בוכים פתח אהל מועד" וכתיב °וירא פנחס בן אלעזר מעשה ונזכר הלכה, אמר לו: "אחי-אבי אבא: לא כך לימדתני ברדתך מהר סיני *הבועל את כותית קנאין פוגעין בו" אמר לו "*קריינא דאיגרתא איתו ליהוי פרוונקא" שמואל אמר ראה *שאין °חכמה ואין תבונה ואין עצה נגד ה' "כל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב", רבי יצחק אמר ר"א ראה שבא מלאך והשחית בעם °*ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו מיכן שאין נכנסין בכלי זיין לבית המדרש, שלף שננה והניחה באונקלו והיה נשען

ואידך נשייהו לא מפקרי. זונה אם הוא כהן: ולא מחייבי מטות זונה הקשה ה"ל משה מפוקטוויז"א מהא דאמר פרק הבא על יבמתו (ביבמות סא. ושם) אין זונה אלא גיורת ומשוחררת וכ"ש כותית וי"ל דכיון דכתיב זונה לא יקח לא מחייב מטות זונה אלא אם כן יש בה ליקוחין כגון גיורת דתפסי קידושי אבל כותית לא ועוד משמע קרא דאייר בהיא דשריא לישראל ואסירה לכהן לאפוקי כותית דאסורה לתרוייהו ומיהו קשה דבפרק כל האסורין (חמורה כט. ושם) קאמר רבא בכהן הבא על כותית לוקה עליה משום זונה מדאורייתא ודוחק הוא לאוקמי שמעתא דהכא כאבוי ועוד קשה דבפ' עשרה יוחסין (קידושין דף עח:) פליגי רבי יהודה ורבי יוסי ור"ש בגיורת לכהן ואפי' לרבי שמעון לא שרי אלא בנתגיירה פחותה מבת שלש שנים ויום אחד ובתולה בישראל אבל כותית לא ונראה לפרש דהך שמעתא במשומרת שלא נבעלה ואפילו היכא משומרת לא לקי מדאורייתא מספיקא אבל ודאי בבעולה לוקה מדאורייתא כרבא בחמורה והיא דקדושין אע"ג דמדאורייתא אסורה לאו משום זונה מיתסרה אלא גזירת הכתוב וכן משמע בירושלמי פרק בתרא דקידושין דא"ר יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי מעשה במשפחה בדרום שהיו קורין עליה ערעור ושלח רבי את ר' רומטס לבודקה ומצא שנתגיירה קטנה פחותה מבת ג' שנים ויום אחד והכשירה רבי לכהונה רב הושעיא אמר כרבי שמעון הכשירה א"ר זעירא דברי הכל הוא דא"ר זעירא בשם רב אחא בר אחוה ר' יודן מטו בה בשם רב ר' אבהו בשם ר' יוחנן ולד טוגרת כשר שהיא בלא תעשה ובא מכח עשה והוא אשה בבתוליה יקח ולא טוגרת כל לא תעשה הבא מכח עשה עשה הוא ודכוותיה כי אם בתולה מעמיו ולא גיורת כל לא תעשה הבא מכלל עשה עשה משמע מהתם בהדיא דליכא מלקות והוא דכמיס לגזור כדי לחייבו מלקות ומיהו סוגיא דידן משמע דעובדא דירושל' משום זונה דמייתי לה בפ' הבא על יבמתו *ובעי למפשט מינה דהלכה כר"ש ודמי שאני התם הואיל ואינסב אינסב דהא רב ורבי יוחנן דאמרי טוגרת ומוכת עץ לא יש ולא אם נשא כשוי ומסיק בשלמא התם טופה להיות בבעולה תהתיו הכא טופה להיות זונה תהתיו וא"ל זונה לאו דווקא: היוצק

[דף סז:]

[תוס' יב:]

[עי' תוס' ע"ז לו: ד"ה משום]

[נעיל פא:] ע"ז לו: נ"מפר: לקמן לז. עירובין סב. [מכות יט:] שם

[מלכים ב' ט' ל' ד' ל' ל' ל

היוצק והטולל • הא דלא חייב מולק משום דפטור מולק נפקא לן בפרק השוחט והמעלה (זבחים דף קז: ופס) מדכתב אשר ישחט על השוחט הוא חייב ולא על המולק אבל כל הני דהכא נפקא לן בפ' בתרא דחבתים (דף קמו: ופס) מדכתב אשר יעלה מה העלאה שהיא גמר עבודה וכו' והולכה לא חייב משום דאפשר לבטלה לשחוט בלר המזבח ולזרוק ומיהו קשיא ליתני טחן שמן ופתילה במטרה שיש אחריה הדלקה ופטרי' בהו זר בפ' ב' דיומא (ד' כדי ופס) מהאי טעמא דיש אחריהן עבודה ומהדלקה גופה לא קשה דלא עבודה היא כדאמר התם: **המולה** והמניף והמניח • לא דק דתנופה והגשה קודמת למליחה כדתניא *הניף והגיש קמץ ומלח והקטיר ועוד אמרינן בהקומץ רבה* וכי ס"ד שזר קרב אלא המזבח גבי לא מלח והייט משום שהיתה המליחה לאחר התנופה והגשה: ולא

[עי' פוס' מנחות יח. ד"ה לא מלח]

[דף כ.]

תורה אור

נשען והולך על מקלו, וכיון שהגיע אצל שבטו של שמעון אמר היכן מצינו ששבטו של לוי גדול משל שמעון אמרו הניחו לו אף הוא לעשות צרכיו, נכנס התירו פרושין את הדבר, א"ר יוחנן ששה נסים נעשו לו לפנחס אחד שהיה לו לזמרי לפרוש ולא פירש ואחד שהיה לו לדבר ולא דבר ואחד שבוון בזכרותו של איש ובנקבותה של אשה ואחד שלא נשמטו מן הרומח ואחד שבא מלאך והגביה את המשקוף ואחד שבא מלאך והשחית בעם, בא וחבטן לפני המקום אמר לפניו רבש"ע על אלו יפלו כ"ד אלף מישראל שנאמר °ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף והיינו דכתיב °ויעמד פנחס ויפלל *אמר רבי אלעזר ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל מלמד כביכול שעשה פלילות עם קונו, בקשו מלאכי השרת לדחפו, אמר להן הניחו לו קנאי בן קנאי הוא משיב חימה בן משיב חימה הוא *התחילו שבטים מבזין אותו ראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים והרג נשיא שבט מישראל בא הכתוב ויחסו פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן א"ל הקב"ה למשה הקדם לו שלום שנאמר °לכן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום וראויה כפרה זו שתהא מכפרת והולכת לעולם. אמר רב נחמן אמר רב מאי דכתיב °זרזיר מתנים או תיש ומלך אלקום עמו ד' מאות ועשרים וארבע בעילות בעל אותו רשע אותו היום והמתין לו פנחס עד שתשש כחו והוא אינו יודע שמלך אלקום עמו במתניתא תנא ששים, עד שנעשה כביצה המוזרת והיא היתה כערוגה מליאה מים אמר רב כהנא ומושבה בית סאה תני רב יוסף קבר שלה אמה אמר רב ששת לא כזבי שמה אלא שוילנאי בת צור שמה, ולמה נקרא שמה כזבי שכזבה באביה, ר"א כזבי שאמרה לאביה כוס בי עם זה, והיינו דאמרי אינשי בין קני לאורבני שוילנאי מאי בעיא, בהדי קלפי דקני שוילנאי מאי בעיא, נפתה לאמה, א"ר יוחנן חמשה שמות יש לו: זמרי, ובן סלוא, ושאול, ובן הכנענית, ושלומיאל בן צורי שדי: זמרי על שנעשה כביצה המוזרת בן סלוא על שהסליא עונות של משפחתו שאול על שהשאיל עצמו לדבר עבירה, בן הכנענית על שעשה מעשה כנען, ומה שמו שלומיאל בן צורי שדי שמו: כהן ששימש בטומאה: בעא מיניה רב אחא בר הונא מרב ששת: כהן ששימש בטומאה חייב מיתה בידי שמים אין חייב מיתה בידי שמים א"ל תניתוה כהן ששימש בטומאה אין אחיו הכהנים מביאין אותו לב"ד אלא פירחי כהונה מוציאין אותו חוץ לעזרה ופוצעין את מוחו בגיזרין ואי ס"ד מחייב בידי שמים לישבקיה דליקטול בידי שמים אלא מאי, אינו חייב, מי איכא מידי דרחמנא פטריה ואנן ניקום וניקטול ליה? ולא *אתאן מי שלקה ושנה ב"ד מכניסין אותו לכיפה רחמנא פטריה ואנן קטלינן ליה? האמר ר' ירמיה אמר ר"ל במלקות של כריתות עסקינן דגברא בר קטלא הוא, והא גונב הקסוה, האמר *רב יהודה בכלי שרת עסקינן, ורמיזא °לא יבואו לראות כבלע את הקדש ומתו, והא המקלל את הקוסם, הא תני רב יוסף יכה קוסם את קוסמו דמיחזי כמברך את השם, והא בועל את הכותית, הא אקריוה לרב כהנא בחלמיה וארכיה רב לגמריה אתביה *היוצק והבולל והפותת המולה המניף המניש והמסדר את השולחן המטיב את הנרות והקומץ והמקבל דמים, ברוץ פטור ואין חייבין עליהן לא

נשמן והולך על מקלו • על הענן לבדו בלי הכרזל שלא יהיו מכניסים בו בני שבטו שלהרוג הוא בא: **היכן מצינו בו'** • כלומר לאחר מפקירים עלמכם אחר בנות מואב, אני למה לא אעשה כמותכם וכי שבטו שלי גדול משלכם שאהיה פרוש וטהור יותר מטלכם, כיון ששמעו כן - אמרו "הניחו לו ליכנס לקובה שאף הוא רוצה כמותינו": **לרצונו** • תשמיש: **הפירו פרושין מה דבר** • ודאי מותר לעשות כן שהרי פנחס עשה כמותינו - כך אמרו הטומדים שם כשראו שנכנס: **שיש לו לפרוש** • מן האשה ושוב אין ניתן להורגו: **לדבר** • לזעוק לאנשי שבטו לסייעו: **שבוון בזכרותו ובנקבותה** • ורצו אותם דבוקים זה בזה וידעו שניהן רשות לקנאי לפגוע בו ולא יאמרו שנאה היתה בלבו עליו: **שלא נשמטו** • לפרוש זה מזה עד שרצו שהרגם בדין: **ובאו אם המשקוף** • והאילן נדבקים ולא הוצרך להפיל הרומח ויסמכו: **ואחד שבא מלאך** • והוטרדו בני שבטו ולא הרגו לפנחס: **פלילות** • ריב: **בן קנאי** • משבט לוי שקינא במעשה דינה דכתיב (בראשית לד) הכזונה יעשה את אחותנו: **בן משיב חמה** • אהרן במעשה דקרח דכתיב כי יצא הקצף וכתיב ויחן את הקטורת: **אבי אמו** • יתרו דאלעזר אבי פנחס לקח מבנות יתרו דכתיב ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה" ומפרש באגדה "פוטיאל" זה יתרו ומפרש עגלים לעבודת כוכבים ואמרו בסוטה* פוטיאל זה בנו של יוסף שפטפט בילדו ומשגיון לי אבוה דאמיה מיתרו אמיה דאמיה מיוסף לי אבוה דאמיה מיוסף אמיה דאמיה מיתרו דיקא נמי דכתיב פוטיאל ולא פוטיאל: **ורמיזא כפרים זו** • שעשה פנחס: **שמפש מכפרים לעולם** • דכתיב (במדבר כה) לבריתי כהונת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר: **ד' מאות וכו'** • זרזיר בגימטריא הכי הוי: **מתנים** • לשון המתנה: **או תיש** • עד שתשש כחו: **אלקום עמו** • שכל הקמות שלו: **ולא הודע** • שהקדוש ב"ה שמו מלך אלקום עמו שלא היה צריך להמתין שיתשש כחו וגרלה בעיני שהתיבה הזאת לשון ערבי שכל פתיחת תיבותיהן אל: **ששים** • ואין לדבר רמז במקרא: **שנעשה** • בילים שלו כבילים מוזרות שהוקלם ונתבלבל שכבת זרע שבתוכו מרוב בעילות: **והיא היתה** • שכבת זרע כערוגה מלאה מים: **מושבה** • מקום מושבה שהיתה רחבה ביותר: **וקבר שלה** • פתיחת רחמה: **שכזבה באביה** • שלא הגיע לגדול שבהם: **כוס בי עם זה** • שמוע לאחים ע"ש: **ושייע לאמרי אינשי** • על שם כזבי אומרים דבר **מאי בני** • אורבני • מקום יחוד: **שוילנאי מאי בעיא** • ודאי מקום זנות הלכה שם: **נפתה לאמה** • ודאי מקום זנות הלכה שם: **קליפות הקנים** • הגאיפה אמה כלומר אויליה שם נפייתה על אמה שכיון שזיעתה קורין לותה זונה בת זונה: **הסליא** • גרס שיזכרו ויסברו *לשון לא חסולה (איוב כח) המסולאים בפז (איכה ד) שהיו מעריכין עצמן בפז ואת זה משפחתו סלו בניאופים לא גרס לחפש ולדקדק אחר עוכס לשון מסלסל בשערו (שיר דף ג') : **מעשה כנען** • זמה כדאמרינן בערבי פסחים (דף קיג:) ה' דברים טה כנען את בניו והאבו את הזמה: **הא אקריוה לרב כהנא בחלמיה** • יכרת וגו' אלמא בר כרת הוא: **סיוקא** • שמן על מנהה: **וסיפוסא** • פתיח לאחר אפייתה כגון מנחת מחבת ומרחשת ומאפה תנור שהן בחות אפויות: **וסמניפא וסמניפא** • בקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן כדאמרי' בסוטה בפ' ב' (ד' יב:) והמסדר שלחן (*ולחם) הפנים: **כתון** • אם עשה אחת מאלו בתון: **פעור** • דלא חייב כרת אלא שוחט דכתיב (ויקרא יז) אשר יזבח וגו' ומעלה דכתיב (שם) אשר יעלה עולה וזבח דאתרבי מדם שפך בפ"ד (דף לד:) וכל הני דיש אחריה עבודה אמעיטו בפ' בתרא דזבחים (דף קמו:) מה העלאה מיוחדת שהא גמר עבודה אף כל שהא גמר עבודה:

לא

גליון השס"ם
רשי' ד"ה הסליא נשון לא תסולה. מי' מ"ש פ"ז מ"ש דפרס מ"ש בפס הפרוכת:

ייכרות בנחס ייתבו

יוסף אבא אמרו אלעזר אמר בנחס

נוסחא מה דינו של בכן המטמא בטומאה

* אחרי היוצרים הגיה אקרה יוצרות אמאקורה עי' הפלות של ר"ל טוטר בחוק המגרים הגיה ע"ב מלבב ר"ל טוטר בשאר מבנה פרגיים אות אחרון סימן טוטא חייב

△ סיבה של נסיונות לחוכה ביש בדרים טרחורה פולנת מאמרה (בטוטר) ואנו מאמינים אותו — ורבא דחוב אומר

◇ קוטיות של ר"ל טוטר דאמר בכן טוטמא בטומאה אינו חייב מיתה בידי שמים

[עיין פת:]

[עיין פת: ימנות סד.]

[עיין פת:]

[ע"ש מקום קיב:]

[עיין מד.]

[ב"ב קט: סוטה מג]

[דף מב.]

[ע"ש נלחם]

כמנים כמנחה רשל